

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. sausio 25 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 – Valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymas – Prašymo atsiimti pateikimo sąlygos ir terminai – Neteisėtas trečiosios šalies piliečio grįžimas į perdavusią valstybę narę – 24 straipsnis – Atsiėmimo procedūra – 27 straipsnis – Teisių gynimo priemonės – Teisminės kontrolės apimtis – Aplinkybės po perdavimo“

Byloje C-360/16

dėl *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija) 2016 m. balandžio 27 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2016 m. birželio 29 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Vokietijos Federacinė Respublika

prieš

Aziz Hasan

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuriį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen (pranešėjas), teisėjai J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby ir M. Vilaras,

generalinis advokatas Y. Bot,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- A. Hasan, atstovaujamo advokato W. Karczewski,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Šveicarijos vyriausybės, atstovaujamos U. Bucher,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Wils ir M. Condou-Durande,

susipažinęs su 2017 m. rugsėjo 7 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: vokiečių.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013, p. 31; toliau – Reglamentas „Dublinas III“), 18, 23 ir 24 straipsnių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Bundesrepublik Deutschland* (Vokietijos Federacinė Respublika) ir Sirijos piliečio Aziz Hasan ginčą dėl *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Federalinė migracijos ir pabėgėlių tarnyba, Vokietija) (toliau – tarnyba) sprendimo atmesti A. Hasan pateiktą prieglobsčio prašymą ir nurodyti perduoti jį Italijai.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2013/32/ES

- 3 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (OL L 180, 2013, p. 60) 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Asmeniui paprašius tarptautinės apsaugos kompetentingos pagal nacionalinę teisę tokius prašymus registruoti institucijos, registracija atliekama ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo prašymo dienos.

Jeigu tarptautinės apsaugos prašoma kitų institucijų, kurios, tikėtina, gali gauti tokių prašymų, tačiau nėra kompetentingos juos registruoti pagal nacionalinę teisę, valstybės narės užtikrina, kad tokiu atveju registracija būtų vykdoma ne vėliau kaip per šešias [darbo] dienas nuo prašymo dienos.

<...>

2. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos paprašęs asmuo turėtų veiksmingą galimybę prašymą pateikti kuo greičiau. <...>“

Reglamentas „Dublinas III“

- 4 Reglamento „Dublinas III“ 4, 5 ir 19 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(4) [1999 m. spalio 15 ir 16 d.] Tamperėje įvykusio [Europos Vadovų Tarybos specialaus] posėdžio išvadose taip pat konstatuojama, kad [bendrai Europos prieglobsčio sistemai] artimiausiu metu turėtų būti priskirtas aiškus ir veiksmingas valstybės narės, atsakingos už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo būdas;

(5) toks būdas ir valstybėms narėms, ir atitinkamiems asmenims turėtų būti grindžiamas objektyviais bei teisingais kriterijais. Jis pirmiausia turėtų padėti greitai nustatyti atsakingą valstybę narę, kad būtų galima garantuoti veiksmingą galimybę pradėti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūras ir netrukdyti siekti greitai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus;

<...>

(19) siekiant užtikrinti veiksmingą atitinkamų asmenų teisių apsaugą, reikėtų įtvirtinti teisinės garantijas ir teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę, kai priimami sprendimai dėl perdavimo atsakingai valstybei narei, laikantis visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės normų, veiksminga teisės gynimo nuo tokių sprendimų priemonė turėtų apimti tiek šio reglamento taikymo, tiek teisinių ir faktinių aplinkybių, susiklosčiusių valstybėje narėje, kuriai perduodamas prašytojas, vertinimą.“

5 Šio reglamento 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Valstybės narės nagrinėja kiekvieną trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, bet kurios iš jų teritorijoje, įskaitant pasienį arba tranzito zonas, prašančio tarptautinės apsaugos, prašymą. Prašymą nagrinėja viena valstybė narė, būtent ta, kuri yra atsakinga pagal III skyriuje nustatytus kriterijus.

2. Jei remiantis šiame reglamente išvardytais kriterijais negalima nustatyti jokios atsakingos valstybės narės, už jo nagrinėjimą yra atsakinga pirmoji valstybė narė, kuriai buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas.

Jei prašytojo neįmanoma perduoti pirmajai paskirtai atsakingai valstybei narei, nes esama pagrįstų priežasčių manyti, kad tos valstybės narės prieglobsčio procedūra ir prašytojų priėmimo sąlygos turi sisteminių trūkumų, dėl kurių esama nežmoniško ar žeminančio elgesio, kaip apibrėžta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnyje, rizikos, atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą atliekanti valstybė narė toliau nagrinėja III skyriuje išdėstytus kriterijus, kad nustatytų, ar kita valstybė narė galėtų būti paskirta atsakinga.

<...>“

6 Šio reglamento 18 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Pagal šį reglamentą atsakinga valstybė narė įpareigojama:

<...>

b) 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytais sąlygomis atsiimti prašytoją, kurio prašymas yra nagrinėjamas ir kuris paprašė tarptautinės apsaugos kitoje valstybėje narėje arba be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento yra kitoje valstybėje narėje;

c) 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytais sąlygomis atsiimti trečiosios šalies pilietį arba asmenį be pilietybės, atsiėmusį nagrinėjamą prašymą ir paprašiusį tarptautinės apsaugos kitoje valstybėje narėje arba esantį kitos valstybės narės teritorijoje be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento;

d) 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytais sąlygomis atsiimti trečiosios šalies pilietį arba asmenį be pilietybės, kurio prašymas buvo atmestas ir kuris paprašė apsaugos kitoje valstybėje narėje arba kuris be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento yra kitoje valstybėje narėje.“

7 To paties reglamento 19 straipsnio 2 dalis suformuluota taip:

„18 straipsnio 1 dalies c arba d punktuose nurodytos pareigos nebetaikomos, kai atsakinga valstybė narė, paprašyta perimti žinion arba atsiimti prašytoją <...>, gali nustatyti, kad atitinkamas asmuo ne trumpiau kaip tris mėnesius yra išvykęs iš valstybių narių teritorijos, išskyrus atvejus, kai tas asmuo turi atsakingos valstybės narės išduotą galiojantį teisę gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą.

Prašymas, pateiktas pasibaigus pirmoje pastraipoje nurodytam nebuvimo laikotarpiui, laikomas nauju prašymu, dėl kurio pradedama nauja atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra.“

8 Reglamento „Dublinas III“ 23 straipsnio 1–3 dalyse nustatyta:

„1. Kai valstybė narė, kurioje 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punkte nurodytas asmuo pateikė naują tarptautinės apsaugos prašymą, mano, kad kita valstybė narė atsakinga pagal 20 straipsnio 5 dalį ir 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punktus, ji gali paprašyti tos kitos valstybės narės tą asmenį atsiimti.

2. Prašymas atsiimti pateikiamas kuo skubiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pranešimo apie atitiktį sistemoje „Eurodac“ gavimo <...>.

Jeigu prašymas atsiimti grindžiamas ne iš sistemos „Eurodac“ gautais duomenimis, o kitais įrodymais, jis per tris mėnesius nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo dienos, kaip apibrėžta 20 straipsnio 2 dalyje, išsiunčiamas prašomai valstybei narei.

3. Kai prašymas atsiimti nepateikiamas per 2 dalyje nustatytus laikotarpius, atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tenka valstybei narei, kurioje pateiktas tas naujas prašymas.“

9 Šio reglamento 24 straipsnio 1–3 dalyse nurodyta:

„1. Kai valstybė narė, kurios teritorijoje 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punkte nurodytas asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento ir kurioje nepateiktas naujas tarptautinės apsaugos prašymas, mano, kad kita valstybė narė atsakinga pagal 20 straipsnio 5 dalį ir 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punktus, ji gali paprašyti tos kitos valstybės narės tą asmenį atsiimti.

2. Nukrypstant nuo 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse [(OL L 348, 2008, p. 98)] 6 straipsnio 2 dalies, kai valstybė narė, kurios teritorijoje asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, nusprendžia atlikti paiešką sistemoje „Eurodac“ <...>, prašymas atsiimti šio reglamento 18 straipsnio 1 dalies b arba c punkte nurodytą asmenį arba jo 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytą asmenį, kurio tarptautinės apsaugos prašymas nebuvo atmestas galutiniu sprendimu, pateikiamas kuo skubiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pranešimo apie atitiktį sistemoje „Eurodac“ gavimo <...>.

Jei prašymas atsiimti grindžiamas ne iš sistemos „Eurodac“ gautais duomenimis, o kitais įrodymais, jis per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią prašančioji valstybė narė sužino, kad kita valstybė narė gali būti atsakinga už atitinkamą asmenį, išsiunčiamas prašomai valstybei narei.

3. Kai prašymas atsiimti nepateikiamas per 2 dalyje nustatytus laikotarpius, valstybė narė, kurios teritorijoje atitinkamas asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, suteikia tam asmeniui galimybę pateikti naują prašymą.“

10 Šio reglamento 25 straipsnyje nustatytos su atsakymu į prašymą atsiimti susijusios taisyklės.

11 To paties reglamento 26 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jei prašoma valstybė narė sutinka prašytoją arba kitą 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodytą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti, prašančioji valstybė narė praneša atitinkamam asmeniui apie sprendimą perduoti jį atsakingai valstybei narei ir atitinkamais atvejais jo tarptautinės apsaugos prašymo nenagrinėjimą. <...>“

12 Reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Prašytojas arba kitas 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodytas asmuo turi teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę ir gali pateikti teismui skundą dėl sprendimo dėl perdavimo faktinių ir teisinių pagrindų arba prašyti jį peržiūrėti.

<...>

3. Sprendimų dėl perdavimo apskundimo arba peržiūrėjimo tikslais, valstybės narės savo nacionalinėje teisėje nustato, kad:

- a) skundas arba sprendimo peržiūrėjimas suteikia atitinkamam asmeniui teisę likti atitinkamoje valstybėje narėje, kol bus gauti skundo ar peržiūrėjimo rezultatai; arba
- b) perdavimo vykdymas automatiškai sustabdomas ir toks sustabdymas pasibaigia po tam tikro pagrįsto laikotarpio, per kurį teismas po atidaus ir nuodugnaus nagrinėjimo yra priėmęs sprendimą dėl skundžiamo arba peržiūrėjimo sprendimo vykdymo sustabdymo; arba
- c) atitinkamam asmeniui suteikiama galimybė per pagrįstą laikotarpį prašyti teismo sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, kol nagrinėjamas jo skundas ar peržiūrimas sprendimas. Valstybės narės užtikrina, kad būtų taikoma veiksminga teisės gynimo priemonė, sustabdydamos perdavimo vykdymą, kol bus priimtas sprendimas dėl pirmo sustabdymo prašymo. Sprendimas dėl sprendimo dėl perdavimo vykdymo sustabdymo priimamas per pagrįstą laikotarpį, tuo pačiu leidžiant atlikti atidų ir nuodugnų sustabdymo prašymo nagrinėjimą. Sprendime nesustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymo išdėstomi jį pagrindžiantys motyvai.“

13 Šio reglamento 29 straipsnio 1–3 dalys išdėstytos taip:

„1. Prašytojas arba kitas 18 straipsnio 1 dalies c arba d punkte nurodytas asmuo iš prašančiosios valstybės narės atsakingai valstybei narei perduodamas pagal prašančiosios valstybės narės nacionalinę teisę, atitinkamoms valstybėms narėms pasikonsultavus, kiek praktiškai įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo kitos valstybės narės prašymo atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti gavimo arba nuo galutinio sprendimo dėl skundo ar peržiūrėjimo priėmimo, jei sprendimo vykdymas buvo sustabdytas pagal 27 straipsnio 3 dalį.

<...>

2. Tais atvejais, kai perdavimas per šešis mėnesius neįvyksta, atsakinga valstybė narė atleidžiama nuo pareigų atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti, o atsakomybė pereina prašančiajai valstybei narei. Šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip iki vienerių metų, jei perdavimas negalėjo įvykti dėl atitinkamo asmens įkalinimo, arba ne ilgiau kaip iki aštuoniolikos mėnesių, jei atitinkamas asmuo slapstosi.

3. Jei asmuo perduotas klaidingai arba jei buvo patenkintas skundas dėl sprendimo perduoti asmenį arba prašymas dėl sprendimo peržiūrėjimo po to, kai asmuo buvo perduotas, perdavusi valstybė narė nedelsdama tą asmenį priima atgal.“

Vokietijos teisė

- 14 2008 m. rugsėjo 2 d. paskelbtos redakcijos *Asylgesetz* (Prieglobsčio įstatymas) (*BGBI.* I, 2008, p. 1798) 77 straipsnyje nustatyta:

„Pagal šį įstatymą nagrinėjamosiose bylose teismas atsižvelgia į faktinę ir teisinę situaciją, egzistavusią vykstant paskutiniam posėdžiui; jei prieš priimant sprendimą posėdžio nebuvo rengiama, lemiamos reikšmės turi priimant sprendimą buvusi situacija. <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 15 2014 m. spalio 29 d. A. Hasan Vokietijoje pateikė prieglobsčio prašymą.
- 16 Kadangi atlikus paiešką sistemoje „Eurodac“ išaiškėjo, kad suinteresuotasis asmuo 2014 m. rugsėjo 4 d. jau buvo paprašęs tarptautinės apsaugos Italijoje, 2014 m. lapkričio 11 d. tarnyba paprašė Italijos institucijų atsiimti A. Hasan pagal Reglamentą „Dublinas III“.
- 17 Italijos valdžios institucijos neatsakė į šį prašymą atsiimti.
- 18 2015 m. sausio 30 d. tarnyba atmetė A. Hasan pateiktą prieglobsčio prašymą kaip nepriimtina, motyvuodama tuo, kad už šio prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė yra Italijos Respublika, ir nurodė perduoti jį Italijai.
- 19 A. Hasan dėl šio tarnybos sprendimo pateikė skundą *Verwaltungsgericht Trier* (Tryro administracinis teismas, Vokietija) ir kartu paprašė sustabdyti sprendimo vykdymą. Tas teismas 2015 m. kovo 12 d. atmetė prašymą sustabdyti sprendimo vykdymą, o vėliau, 2015 m. birželio 30 d., – ir patį skundą.
- 20 2015 m. rugpjūčio 3 d. A. Hasan buvo perduotas Italijai. Vis dėlto tą patį mėnesį jis neteisėtai grįžo į Vokietiją.
- 21 A. Hasan apskundė *Verwaltungsgericht Trier* (Tryro administracinis teismas) sprendimą. 2015 m. lapkričio 3 d. apeliacinis skundas buvo patenkintas *Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz* (Reino krašto-Pfalco aukštesnysis administracinis teismas, Vokietija) sprendimu. Tas teismas, be kita ko, nusprendė, kad A. Hasan į Italiją perduotas pasibaigus Reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 dalyje numatytam šešių mėnesių terminui, todėl Vokietijos Federacinė Respublika nuo šiol atsakinga už suinteresuotojo asmens pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą.
- 22 Dėl to *Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz* (Reino krašto-Pfalco aukštesnysis administracinis teismas) sprendimo Vokietijos Federacinė Respublika pateikė kasacinį skundą *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija).
- 23 *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) mano, kad apeliacinės instancijos teismo atlikta analizė yra klaidinga, nes teisingai apskaičiavus Reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 dalyje numatytą terminą matyti, kad A. Hasan Italijai perduotas šiam dar nesibaigus.
- 24 Vis dėlto *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) mano, kad negalima galutinai nustatyti, jog Italijos Respublika buvo pirmoji atsakinga už A. Hasan prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nes neatmestina galimybė, kad tokia atsakomybė neturės būti taikoma pagal šio reglamento 3 straipsnio 2 dalį dėl galimų prieglobsčio procedūros ir tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo sąlygų sisteminių trūkumų, kaip jie suprantami pagal šią nuostatą, šioje valstybėje narėje.

25 Tokiomis aplinkybėmis tas teismas pažymi, kad šio klausimo nereikėtų nagrinėti, jeigu po to, kai A. Hasan neteisėtai grįžo į Vokietiją, tą dieną, kai priimtas apeliacinės instancijos teismo sprendimas, atsakomybė nagrinėti jo prieglobsčio prašymą jau būtų buvusi perduota Vokietijos Federacinei Respublikai arba jeigu tą dieną dar galėtų būti vykdoma atsiėmimo procedūra.

26 Šiomis aplinkybėmis *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Tuo atveju, kai antrą prieglobsčio prašymą kitoje valstybėje narėje (šiuo atveju – Vokietijoje) pateikęs trečiosios šalies pilietis, teismui atmetus jo prašymą sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą pagal Reglamentą „Dublinas III“, buvo perduotas valstybei narei, kuri yra pirmoji atsakinga už pirmąjį prieglobsčio prašymą (šiuo atveju – Italijai), o jis iš karto neteisėtai grįžo į antrą valstybę narę (šiuo atveju – Vokietiją):

- a) ar pagal Reglamento „Dublinas III“ principus sprendimą dėl perdavimo peržiūrint teisme turi būti vadovaujama faktine padėtimi perdavimo momentu, nes laiku atlikus perdavimą atsakomybė buvo galutinai nustatyta, todėl Reglamento „Dublinas III“ nuostatos dėl atsakomybės vėlesnei įvykių eigai nebetaikomos, ar vis dėlto turi būti atsižvelgta į vėliau pakitusias aplinkybes, kurios iš esmės svarbios nustatant atsakomybę, pavyzdžiui, nustatytą atsiėmimo arba (kartotinio) perdavimo terminų pasibaigimą?
- b) ar nustačius atsakomybę pagal sprendimą dėl perdavimo galimi kiti perdavimai į valstybę narę, kuri yra pirmoji atsakinga, ir ar ši valstybė narė įpareigota perimti trečiosios šalies pilietį savo žinion?

2. Jei atsakomybė sprendime dėl perdavimo galutinai nenustatoma: kurios iš toliau nurodytų nuostatų tokiu atveju turi būti taikomos asmeniui, patenkančiam į Reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies b, c ar d punktų taikymo sritį, dėl vykstančio apeliacinio proceso, kuriame ginčijamas jau įvykdytas sprendimas dėl perdavimo:

- a) Reglamento „Dublinas III“ 23 straipsnis (pagal analogiją), o tai reikštų, kad laiku nepateikus naujo prašymo atsiimti atsakomybė gali būti perkelta pagal Reglamento „Dublinas III“ 23 straipsnio 2 ir 3 dalis; ar
- b) Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnis (pagal analogiją); ar
- c) nė viena iš a ir b punktuose nurodytų teisės normų?

3. Jeigu tokiam asmeniui (pagal analogiją) būtų netaikomas nei Reglamento „Dublinas III“ 23 straipsnis, nei 24 straipsnis (2 klausimo c punktas): ar remiantis apskūstu sprendimu dėl perdavimo galimi kiti perdavimai į valstybę narę, kuri yra pirmoji atsakinga (šiuo atveju – Italiją), kol bus baigtas nagrinėti apeliacinis skundas, kuriuo šis sprendimas skundžiamas, ir ar ši valstybė narė yra įpareigota perimti trečiosios šalies pilietį savo žinion neatsižvelgiant į kitus prašymus atsiimti, pateiktus nepaisant Reglamento „Dublinas III“ 23 straipsnio 3 dalyje arba 24 straipsnio 2 dalyje nustatytų terminų, taip pat į Reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus perdavimo terminus?

4. Jeigu tokiam asmeniui (pagal analogiją) būtų taikomas Reglamento „Dublinas III“ 23 straipsnis (2 klausimo a punktas): ar naujas prašymas atsiimti (pagal analogiją) turi būti teikiamas laikantis naujo termino pagal Reglamento „Dublinas III“ 23 straipsnio 2 dalį? Jeigu taip: ar šis naujas terminas skaičiuojamas nuo dienos, kurią kompetentinga institucija sužinojo apie pakartotinį atvykimą, ar nuo kito momento?

5. Jeigu tokiam asmeniui (pagal analogiją) būtų taikomas Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnis (2 klausimo b punktas):

- a) ar naujas prašymas atsiimti (pagal analogiją) turi būti teikiamas laikantis naujo termino pagal Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 2 dalį? Jeigu taip: ar šis naujas terminas skaičiuojamas nuo dienos, kurią kompetentinga institucija sužinojo apie pakartotinį atvykimą, ar nuo kito momento?

- b) jeigu kita valstybė narė (šiuo atveju – Vokietija) praleidžia Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą (pagal analogiją) privalomą terminą: ar pateikiamas naujas prieglobsčio prašymas pagal Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalį savaime lemia kitos valstybės narės (šiuo atveju – Vokietijos) atsakomybę, ar ši valstybė narė gali dar kartą, nepaisant naujo prieglobsčio prašymo, neatsižvelgdama į jokią terminą prašyti pirmos atsakingos valstybės narės (šiuo atveju – Italijos) atsiimti užsienio šalies pilietį arba perduoti jį šiai valstybei narei, neteikdama prašymo atsiimti?
- c) jeigu kita valstybė narė (šiuo atveju – Vokietija) praleidžia Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą (pagal analogiją) privalomą terminą: ar kitoje valstybėje narėje (šiuo atveju – Vokietijoje) dar nagrinėjamas prieš perdavimą pateiktas prieglobsčio prašymas laikomas nauju prieglobsčio prašymu pagal Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalį?
- d) jeigu kita valstybė narė (šiuo atveju – Vokietija) praleidžia Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą (pagal analogiją) privalomą terminą ir užsienio šalies pilietis nepateikia naujo prieglobsčio prašymo, o kitoje valstybėje narėje (šiuo atveju – Vokietijoje) dar nagrinėjamas prieš perdavimą pateiktas prieglobsčio prašymas nelaikomas nauju prieglobsčio prašymu pagal Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalį: ar kita valstybė narė (šiuo atveju – Vokietija) gali, neatsižvelgdama į jokią terminą, prašyti valstybės narės, kuri yra pirmoji atsakinga (šiuo atveju – Italijos), atsiimti užsienio šalies pilietį arba perduoti jį šiai valstybei narei, neteikdama prašymo atsiimti?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo a punkto

- 27 Pirmiausia pažymėtina, jog iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal prieglobsčio srityje taikytinas nacionalines procesines taisykles teismas, kuriam apskūstas sprendimas dėl perdavimo, iš esmės turi priimti sprendimą atsižvelgdamas į faktinę situaciją, esančią paskutinio šio teismo posėdžio metu, o jeigu posėdžio nerengiama – tuo metu, kai teismas priima sprendimą dėl šio skundo.
- 28 Šiomis aplinkybėmis manytina, kad pirmojo klausimo a punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės norma, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje numatyta, kad sprendimo dėl perdavimo teisminė kontrolė turi būti vykdoma remiantis faktine situacija, esančia teismo, į kurį kreiptasi, paskutinio posėdžio metu, o jeigu posėdžio nerengiama – tuo metu, kai šis teismas priima sprendimą dėl skundo.
- 29 Reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad tarptautinės apsaugos prašytojas turi teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę ir gali apskūsti teismui sprendimą dėl perdavimo arba prašyti jį peržiūrėti dėl faktinių ir teisinių pagrindų.
- 30 Tarptautinės apsaugos prašytojui suteiktos teisės gynimo priemonės apskūsti sprendimą dėl jo perdavimo apimtis nustatyta šio reglamento 19 konstatuojamojoje dalyje: joje nurodyta, jog, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės normų, reglamente įtvirtinta veiksminga teisės gynimo priemonė apskūsti sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašytojo perdavimo turi apimti, pirma, šio reglamento taikymo ir, antra, teisinių ir faktinių aplinkybių, susiklosčiusių valstybėje narėje, kuriai perduodamas prašytojas, vertinimą (2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Mengesteab*, C-670/16, EU:C:2017:587,43 punktas ir 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Shiri*, C-201/16, EU:C:2017:805, 37 punktas).

- 31 Be to, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, susijusios su Reglamento „Dublinas III“ 29 straipsniu, matyti, kad, atsižvelgiant, pirma, į šio reglamento 19 konstatuojamojoje dalyje nurodytą tikslą užtikrinti, laikantis Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio, veiksmingą atitinkamų asmenų apsaugą ir, antra, į šio reglamento 5 konstatuojamojoje dalyje nurodytą tikslą užtikrinti spartų už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakingos valstybės narės nustatymą, prašytojas turi turėti galimybę pasinaudoti veiksminga ir sparčia teisių gynybos priemone, kuri leistų jam remtis aplinkybėmis, atsiradusiomis po sprendimo dėl perdavimo priėmimo jo atžvilgiu, jeigu atsižvelgimas į jas yra lemiamas, siekiant teisingai taikyti minėtą reglamentą (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Shiri*, C-201/16, EU:C:2017:805, 44 punktą).
- 32 Tokia teisės norma, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, pagal kurią paduodant skundą dėl sprendimo perduoti tarptautinės apsaugos prašytojui leidžiama remtis aplinkybėmis, atsiradusiomis vėliau, nei buvo priimtas toks sprendimas, atitinka šią pareigą numatyti veiksmingą ir sparčią teisių gynybos priemonę (pagal analogiją žr. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Shiri*, C-201/16, EU:C:2017:805, 45 punktą).
- 33 Atsižvelgiant į tai, Reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalis negali būti aiškinama taip, jog pagal ją tokia teisės norma draudžiama vien dėl to, kad ji teismą, kuriam apskūstas sprendimas dėl perdavimo, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, gali paskatinti atsižvelgti į aplinkybes, atsiradusias ne tik po to sprendimo priėmimo, bet ir po atitinkamo asmens perdavimo pagal tą sprendimą.
- 34 Žinoma, tokios aplinkybės negali būti svarbios taikant šio reglamento taisykles, kuriomis, kaip ir įtvirtintomis jo 29 straipsnio 1 ir 2 dalyse, reglamentuojamas atsiėmimo procedūros vykdymas prieš perdavimą.
- 35 Vis dėlto perdavimo vykdymas, kuris yra tik konkretus sprendimo dėl perdavimo įgyvendinimas, savaime negali galutinai nustatyti valstybės narės, į kurią atitinkamas asmuo buvo perduotas, atsakomybės.
- 36 Pirma, reikia konstatuoti, kad nė viena Reglamento „Dublinas III“ nuostata nei suteikia perdavimo vykdymui tokį poveikį, nei numato, kad toks vykdymas yra svarbus siekiant nustatyti atsakingą valstybę narę.
- 37 Antra, priešingai, iš šio reglamento 29 straipsnio 3 dalies aiškiai matyti, kad atitinkamą asmenį turi atsiimti perdavusi valstybė narė, jeigu perdavimas buvo atliktas per klaidą arba po perdavimo įvykdymo buvo panaikintas sprendimas dėl perdavimo, o tai būtina reiškia, kad valstybės narės, į kurią buvo atliktas perdavimas, atsakomybė tam tikrais atvejais po perdavimo gali būti užginčyta.
- 38 Trečia, be to, priešingas sprendimas gali iš esmės panaikinti minėto reglamento 27 straipsnio 1 dalyje numatyto skundo arba skundo dėl peržiūros praktinį veiksmingumą ir apriboti atitinkamiems asmenims garantuojamą teisminę gynybą, nes iš to paties reglamento 27 straipsnio 3 dalies matyti, kad skundo arba skundo dėl peržiūros pateikimas nebūtinai reiškia sprendimo dėl perdavimo sustabdymą, todėl jis paprastai nėra kliūtis atlikti perdavimą prieš teismui įvertinant to sprendimo teisėtumą.
- 39 Ketvirta, pažymėtina, kad dėl kai kurių Reglamento „Dublinas III“ nuostatų valstybės narės atsakomybė gali išnykti dėl aplinkybių, atsiradusių po perdavimo į šią valstybę narę įvykdymo. Konkrečiai toks yra šio reglamento 19 straipsnio 2 dalies atvejis, kai atitinkamas asmuo prieš pateikdamas naują tarptautinės apsaugos prašymą kitoje valstybėje narėje po perdavimo ne trumpiau kaip tris mėnesius buvo išvykęs iš valstybių narių teritorijos (šiuo klausimu žr. 2016 m. birželio 7 d. Sprendimo *Karim*, C-155/15, EU:C:2016:410, 17 punktą).

- 40 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmojo klausimo a punktą reikia atsakyti, kad Reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalis, siejama su šio reglamento 19 konstatuojamąja dalimi ir Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama nacionalinės teisės norma, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje numatyta, kad sprendimo dėl perdavimo teismine kontrolė turi būti vykdoma remiantis faktine situacija, esančia teismo, į kurį kreiptasi, paskutinio posėdžio metu, o jeigu posėdžio nerengiama – tuo metu, kai šis teismas priima sprendimą dėl skundo.

Dėl pirmojo klausimo b punkto ir antrojo bei trečiojo klausimų

- 41 Savo pirmojo klausimo b punktu ir antruoju bei trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento „Dublinas III“ 23 ir 24 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai trečiosios šalies pilietis po to, kai pateikė tarptautinės apsaugos prašymą pirmojoje valstybėje narėje, buvo perduotas šiai valstybei narei atmetus naują prašymą, pateiktą antrojoje valstybėje narėje, ir vėliau be leidimo gyventi šalyje grįžo į šios antrosios valstybės narės teritoriją, šiam piliečiui gali būti taikoma atsiėmimo procedūra, ar galima atlikti naują šio asmens perdavimą pirmajai iš šių valstybių narių, neatliekant tokios procedūros.
- 42 Atsiėmimo procedūros taikymo sritis apibrėžta Reglamento „Dublinas III“ 23 ir 24 straipsniuose (2017 m. balandžio 5 d. Nutarties *Ahmed*, C-36/17, EU:C:2017:273, 26 punktą).
- 43 Iš šio reglamento 23 straipsnio 1 dalies ir 24 straipsnio 1 dalies matyti, kad ši procedūra taikoma minėto reglamento 18 straipsnio 1 dalies b–d punktuose nurodytiems asmenims.
- 44 Tuose punktuose nurodytas asmuo, kuris, pirma, pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, šiuo metu nagrinėjamą, atsiėmė tokį prašymą arba toks jo prašymas buvo atmestas ir kuris, antra, arba pateikė prašymą kitoje valstybėje narėje, arba yra kitos valstybės narės teritorijoje be leidimo gyventi šalyje.
- 45 Taigi trečiosios šalies pilietis, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, esantis valstybės narės teritorijoje be leidimo gyventi šalyje po to, kai kitoje valstybėje narėje pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, kurio pastaroji valstybė narė iki šiol nepatenkino, turi būti laikomas patenkančiu į Reglamentą „Dublinas III“ numatytos atsiėmimo procedūros taikymo sritį.
- 46 Dėl taisyklių, kurių turi būti laikomasi siekiant užbaigti šią procedūrą, primintina, kad šio reglamento 23 straipsnyje reglamentuojami atvejai, kai naujas tarptautinės apsaugos prašymas buvo pateiktas prašančiojoje valstybėje narėje, o minėto reglamento 24 straipsnis susijęs su atvejais, kuriais toje valstybėje narėje nebuvo pateikta jokio naujo prašymo (šiuo klausimu žr. 2017 m. balandžio 5 d. Nutarties *Ahmed*, C-36/17, EU:C:2017:273, 26 punktą).
- 47 Darytina išvada, kad tokiam asmeniui, kaip nagrinėjamam pagrindinėje byloje, kuris po to, kai pateikė tarptautinės apsaugos prašymą vienoje valstybėje narėje, neteisėtai grįžo į kitos valstybės narės teritoriją nepateikdamas ten naujo tarptautinės apsaugos prašymo, gali būti taikoma Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnyje numatyta procedūra.
- 48 Šio vertinimo negali pakeisti aplinkybė, kad toks asmuo pirmojo buvimo antrosios iš šių valstybių narių teritorijoje metu jau buvo pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą, kuris buvo atmestas vadovaujantis šio reglamento 26 straipsnio 1 dalyje numatytais pagrindais.
- 49 Kadangi prašymas toje valstybėje narėje nebenagrinėjamas, ši aplinkybė negali reikšti, kad tas asmuo prilyginamas asmeniui, pateikusiam naują tarptautinės apsaugos prašymą, kuris turi būti arba atmestas pagal šio 26 straipsnio 1 dalį prieš galimą įvykdyti perdavimą, arba išnagrinėtas minėtos valstybės narės pagal minėto reglamento 23 straipsnio 3 dalį vėluojant įgyvendinti atsiėmimo procedūrą.

- 50 Dėl to, kad skundas dėl sprendimo, kuriuo buvo atmestas tarptautinės apsaugos prašymas, pateiktas pirmojo buvimo atitinkamos valstybės narės teritorijoje metu, tebenagrinėjamas kompetentingame teisme, tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, taip pat negalima netaikyti reglamento 24 straipsnio, nes, nesant sustabdomojo poveikio, kurį turi šio skundo pateikimas, toks sprendimas turi būti laikomas sukeliančiu iš šio reglamento išplaukiančius padarinius, taigi lemiančiu administracinės procedūros, pradėtos pateikus tarptautinės apsaugos prašymą, užbaigimą.
- 51 Be to, kadangi Sąjungos teisės aktų leidėjas šio reglamento 24 straipsnyje numatė trečiosios šalies piliečiui, kaip antai nagrinėjamam pagrindinėje byloje, taikytiną specialią procedūrą, pagal kurią, be kita ko, prašomai valstybei narei pateikiamas prašymas per imperatyvius terminus, kurių pasibaigimas gali turėti įtakos šio piliečio situacijai, neužbaigus šios procedūros toks pilietis negali būti perduotas kitai valstybei narei remiantis prieš tai jo atžvilgiu priimtu sprendimu dėl perdavimo, kuris jau buvo įvykdytas praeityje.
- 52 Taigi priešingas sprendimas būtų nesuderinamas su Reglamento „Dublinas III“ 18 ir 24 straipsnių tekstais, kuriuose nedaroma jokio skirtumo tarp pirmojo ir antrojo buvimo kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje pateiktas pirmasis tarptautinės apsaugos prašymas.
- 53 Be to, kadangi iš svarstymų šio sprendimo 35–39 punktuose matyti, kad perdavimo vykdymas savaime negali galutinai nustatyti valstybės narės, kuriai buvo perduotas atitinkamas asmuo, atsakomybės, naujas perdavimas negali būti atliekamas iš naujo neišnagrinėjus šio asmens situacijos, siekiant nustatyti, ar po šio asmens perdavimo atsakomybė perėjo kitai valstybei narei, ar ne.
- 54 Šiuo klausimu pažymėtina, kad toks atitinkamo asmens situacijos išnagrinėjimas iš naujo gali būti atliktas neginčijant siekio greitai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus, nes atliekant tokį nagrinėjimą iš naujo tik atsižvelgiama į pasikeitimus, įvykusius po pirmojo sprendimo dėl perdavimo priėmimo.
- 55 Taigi į pirmojo klausimo b punktą ir antrąjį bei trečiąjį klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai trečiosios šalies pilietis po to, kai pateikė tarptautinės apsaugos prašymą pirmojoje valstybėje narėje, buvo perduotas šiai valstybei narei atmetus naują prašymą, pateiktą antrojoje valstybėje narėje, ir vėliau be leidimo gyventi šalyje grįžo į tos antrosios valstybės narės teritoriją, šiam piliečiui gali būti taikoma atsiėmimo procedūra ir negalima atlikti naujo šio asmens perdavimo pirmajai iš šių valstybių narių, neatliekant tokios procedūros.

Dėl ketvirtojo klausimo

- 56 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmojo klausimo b punktą ir į antrąjį bei trečiąjį klausimus, į ketvirtąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl penktojo klausimo a punkto

- 57 Savo penktojo klausimo a punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai trečiosios šalies pilietis be leidimo gyventi šalyje grįžo į valstybės narės, praeityje perdavusios jį kitai valstybei narei, teritoriją, prašymas atsiimti turi būti siunčiamas šioje nuostatoje nustatytais terminais, ir, jeigu taip yra, jie negali būti pradedami skaičiuoti prieš tai, kai prašančioji valstybė narė sužino apie atitinkamo asmens grįžimą į jos teritoriją.

- 58 Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad kai valstybė narė, kurios teritorijoje asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, nusprendžia atlikti paiešką sistemoje „Eurodac“, prašymas atsiimti pateikiamas kuo skubiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pranešimo apie atitiktą sistemoje „Eurodac“ gavimo.
- 59 Šio reglamento 24 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad jei prašymas atsiimti grindžiamas ne iš sistemos „Eurodac“ gautais duomenimis, o kitais įrodymais, jis per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią prašančioji valstybė narė sužino, kad kita valstybė narė gali būti atsakinga už atitinkamą asmenį, išsiunčiamas prašomai valstybei narei.
- 60 Šiuo klausimu primintina, kad atsiėmimo procedūros būtina turi būti vykdomos laikantis taisyklių, išdėstytų, be kita ko, Reglamento „Dublinas III“ VI skyriuje, ir šios procedūros turi būti vykdomos visų pirma laikantis griežtų terminų (šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Mengesteab*, C-670/16, EU:C:2017:587, 49 ir 50 punktus).
- 61 Taigi, kadangi Sąjungos teisės aktų leidėjas šio reglamento 24 straipsnyje situacijų, kai atsiėmimo procedūra pradeda pirmą kartą, neatskyrė nuo situacijų, kai ši procedūra turėtų būti vykdoma iš naujo po to, kai atitinkamas asmuo po perdavimo grįžta į prašančiąją valstybę narę be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, pastaruoju atveju šiame straipsnyje nustatytų terminų taip pat turi būti laikomasi.
- 62 Kalbant apie šių terminų skaičiavimą, pažymėtina, kad jie skirti atsiėmimo procedūrai reglamentuoti ir svariai prisideda prie tikslo greitai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus įgyvendinimo, užtikrindami, kad atsiėmimo procedūra bus įgyvendinta be nepagrįsto vėlavimo (pagal analogiją žr. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Mengesteab*, C-670/16, EU:C:2017:587, 53 ir 54 punktus ir 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Shiri*, C-201/16, EU:C:2017:805, 31 punktą).
- 63 Taip šiais terminais garantuojama, kad prašančioji valstybė narė per protingą terminą nuo tada, kai turi informacijos, leidžiančios jai pateikti atsiėmimo prašymą kitai valstybei narei, pradės atsiėmimo procedūrą, o šiuo atveju taikytinas terminas skiriasi atsižvelgiant į šios informacijos pobūdį.
- 64 Darytina išvada, kad tie patys terminai, vadovaujantis logika, negali pradėti eiti tą dieną, kai prašančioji valstybė narė dar neturi informacijos, leidžiančios jai pradėti atsiėmimo procedūrą.
- 65 Esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, taip yra ne tik tuomet, kai ši valstybė narė nežino aplinkybių, lemiančių kitos valstybės narės atsakomybę, bet ir tuomet, kai – tais atvejais, kada vidaus sienos iš esmės gali būti kertamos neatliekant asmenų patikrinimo prie jų – minėta valstybė narė nežino apie atitinkamo asmens buvimą savo teritorijoje.
- 66 Be to, manymas, kad terminai pradeda eiti nuo tada, kai valstybė narė per pirmąją perėmimo savo žinion arba atsiėmimo procedūrą turėjo informacijos, rodančios kitos valstybės narės atsakomybę, pirma, galėtų gerokai apriboti Reglamente „Dublinas III“ numatytų procedūrų veiksmingumą ir, antra, sukeltų grėsmę, kad atitinkami asmenys po pirmojo perdavimo bus skatinami neteisėtai grįžti į prašančiosios valstybės narės teritoriją, taip užkertant kelią šiame reglamente nustatytų principų ir taisyklių taikymui (pagal analogiją žr. 2016 m. kovo 17 d. Sprendimo *Mirza*, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, 52 punktą ir 2017 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Khira Amayry*, C-60/16, EU:C:2017:675, 37 punktą).
- 67 Esant tokiai situacijai, kai atitinkamas asmuo po pirmojo perdavimo grįžo į prašančiosios valstybės narės teritoriją be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, toks aiškinimas labai sutrumpintų šios valstybės narės turimą terminą atsiėmimo prašymui išsiųsti ar netgi atmestų bet kokią galimybę išsiųsti tokį prašymą prieš suteikiant atitinkamam asmeniui galimybę pateikti naują tarptautinės

apsaugos prašymą, jei tas asmuo į šią teritoriją grįžo praėjus daugiau nei dviem ar trimis mėnesiams po to, kai minėta valstybė narė per pirmąją perėmimo savo žinion arba atsiėmimo procedūrą turėjo informacijos, rodančios kitos valstybės narės atsakomybę.

- 68 Šiomis aplinkybėmis Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje numatytas terminas, kuris taikytinas tik tuomet, kai valstybė narė, kurios teritorijoje yra asmuo be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, nusprendžia atlikti paiešką sistemoje „Eurodac“, yra svarbus, jei prašančioji valstybė narė nusprendė taip veikti pagal atsiėmimo procedūrą, pradėtą atitinkamam asmeniui grįžus į jos teritoriją po pirmojo perdavimo, o tam būtinai reikia, kad ji būtų informuota apie jo buvimą jos teritorijoje.
- 69 Jeigu atitinkama valstybė narė nusprendė neatlikti paieškos sistemoje „Eurodac“, taikytina šio reglamento 24 straipsnio 2 dalies antra pastraipa. Tokiu atveju šioje nuostatoje minimas terminas pradeda eiti tik nuo tada, kai prašančioji valstybė narė sužino apie, pirma, atitinkamo asmens buvimą jos teritorijoje ir, antra, aplinkybes, nustatančias kitos valstybės narės atsakomybę.
- 70 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į penktojo klausimo a punktą reikia atsakyti, kad Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai trečiosios šalies pilietis be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento grįžo į valstybės narės, praeityje perdavusios jį kitai valstybei narei, teritoriją, prašymas atsiimti turi būti siunčiamas šioje nuostatoje nustatytais terminais ir jie negali pradėti eiti prieš tai, kai prašančioji valstybė narė sužino apie atitinkamo asmens grįžimą į jos teritoriją.

Dėl penktojo klausimo b punkto

- 71 Savo penktojo klausimo b punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad tuo atveju, jei prašymo atsiimti nepateikiama per šio reglamento 24 straipsnio 2 dalyje numatytus terminus, valstybė narė, kurios teritorijoje yra atitinkamas asmuo be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, yra atsakinga už naujo tarptautinės apsaugos prašymo, kurį šiam asmeniui turi būti leista pateikti, nagrinėjimą.
- 72 Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad, kai prašymo atsiimti nepateikiama per šio reglamento 24 straipsnio 2 dalyje nustatytus laikotarpius, valstybė narė, kurios teritorijoje atitinkamas asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, suteikia tam asmeniui galimybę pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą.
- 73 Pažymėtina, kad vien šios nuostatos tekstas neleidžia nustatyti, kokia valstybė narė paprastai turėtų būti atsakinga už tokio prašymo nagrinėjimą.
- 74 Vis dėlto iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad, esant keliems galimiems Sąjungos teisės nuostatos aiškinimo variantams, pirmenybė turi būti teikiama tam, kuris užtikrintų jos veiksmingumą (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 27 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija*, C-311/10, nepaskelbtas Rink., EU:C:2011:702, 20 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 75 Pažymėtina, kad jeigu Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalis turėtų būti aiškinama kaip paprasčiausiai reiškianti, jog atitinkamas asmuo turi turėti teisę pateikti tarptautinės apsaugos prašymą, taigi, kaip neturinti jokios įtakos už šio prašymo nagrinėjimą atsakingos valstybės narės nustatymui, ši nuostata netektų bet kokio veiksmingumo.

- 76 Iš Direktyvos 2013/32 6 straipsnio 1 ir 2 dalių matyti, kad valstybės narės apskritai privalo užregistruoti bet kokią į šios direktyvos taikymo sritį patenkančią tarptautinės apsaugos prašymą, kuri nacionalinėms institucijoms pateikė trečiosios šalies pilietis, ir vėliau jos turi užtikrinti, kad atitinkami asmenys turėtų konkrečią galimybę pateikti prašymą kuo greičiau.
- 77 Taigi, siekiant išsaugoti Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalies veiksmingumą, šią nuostatą reikia aiškinti taip, kad kai atitinkamas asmuo, pasibaigus šio reglamento 24 straipsnio 2 dalyje numatytiems terminams, nusprendžia pasinaudoti galimybe pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą, kurią jam turi suteikti valstybė narė, kurios teritorijoje jis yra, ši valstybė narė yra atsakinga už to naujo prašymo nagrinėjimą.
- 78 Be to, tokį aiškinimą patvirtina šio sprendimo 62 punkte primintas Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 2 ir 3 dalyse siekiamas tikslas.
- 79 Jeigu naujo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimas šiose nuostatose numatytais sąlygomis reikštų vien tai, kad valstybė narė, kurios teritorijoje yra atitinkamas asmuo, nuo šiol gali pradėti atsiėmimo procedūrą šio reglamento 23 straipsnyje numatytais sąlygomis, minėto reglamento 24 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytos taisyklės negalėtų prisidėti prie tikslo greitai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus įgyvendinimo, nes šių terminų pasibaigimas nebūtų kliūtis įgyvendinti atsiėmimo procedūrą, kuri vėl užtęstų atitinkamo asmens pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūrą.
- 80 Darytina išvada, kad į penktojo klausimo b punktą reikia atsakyti, kad Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad tuo atveju, jei prašymo atsiimti nepateikiama per šio reglamento 24 straipsnio 2 dalyje numatytus terminus, valstybė narė, kurios teritorijoje yra atitinkamas asmuo be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, yra atsakinga už naujo tarptautinės apsaugos prašymo, kurį šiam asmeniui turi būti leista pateikti, nagrinėjimą.

Dėl penktojo klausimo c punkto

- 81 Penktojo klausimo c punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, jog aplinkybė, kad tebevyksta skundo nagrinėjimo procedūra, pradėta dėl sprendimo, kuriuo buvo atmestas pirmasis valstybėje narėje pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, turi būti laikoma lygiaverte naujo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimui šioje valstybėje narėje, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.
- 82 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, pirma, kad Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalyje aiškiai nurodoma atitinkamos valstybės narės pareiga suteikti atitinkamam asmeniui galimybę pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą.
- 83 Tai reiškia, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas su šio reglamento 24 straipsnio 2 dalyje numatytų terminų pasibaigimu norėjo susieti ne pasekmes jau pradėtų tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimo procedūrų baigčiai, o pasekmes naujų tarptautinės apsaugos procedūrų inicijavimui.
- 84 Antra, primintina, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 48–50 punktuose pateiktų svarstymų, nesant sustabdomojo poveikio, kurį turi skundo pateikimas dėl sprendimo, kuriuo buvo atmestas pirmasis tarptautinės apsaugos prašymas, šis sprendimas turi būti laikomas sukeliančiu visą savo poveikį, taigi apimančiu administracinės procedūros, pradėtos pateikus tarptautinės apsaugos prašymą, užbaigimą.

85 Taigi į penktojo klausimo c punktą reikia atsakyti, kad Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, jog aplinkybė, kad tebevyksta skundo nagrinėjimo procedūra, pradėta dėl sprendimo, kuriuo buvo atmestas pirmasis valstybėje narėje pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, turi būti laikoma lygiaverte naujo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimui šioje valstybėje narėje, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

Dėl penktojo klausimo d punkto

86 Savo penktojo klausimo d punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad tuo atveju, jei prašymo atsiimti nepateikiama per šio reglamento 24 straipsnio 2 dalyje numatytus terminus ir atitinkamas asmuo nepasinaudojo galimybe, kurią turi turėti, pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą, valstybė narė, kurios teritorijoje šis asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, dar gali pateikti prašymą atsiimti arba atlikti minėto asmens perdavimą kitai valstybei narei, nepateikdama tokio prašymo.

87 Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalis iš kitų nuostatų, susijusių su šiame reglamente nurodytų terminų pasibaigimu, išsiskiria tuo, kad joje nenumatyta, kad nustatytų terminų pasibaigimas savaime lemia atsakomybės perėjimą.

88 Kaip matyti iš atsakymo, pateikto į penktojo klausimo b punktą, kai taikytinas minėto reglamento 24 straipsnis, toks atsakomybės perėjimas priklauso nuo to, ar atitinkamas asmuo pasinaudoja teise, kurią turi turėti, pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą valstybėje narėje, kurios teritorijoje jis yra.

89 Kadangi Sąjungos teisės aktų leidėjas šio reglamento 24 straipsnio 2 dalyje nurodytų terminų pasibaigimui nepriskyrė jokio kito poveikio, manytina, kad tais atvejais, kai atitinkamas asmuo nepasinaudoja šia teise, valstybė narė, kurios teritorijoje jis yra, gali savo nuožiūra iš to daryti išvadas ir prireikus pradėti atsiėmimo procedūrą, skirtą užtikrinti, kad šis asmuo grįžtų į valstybės narės, kurioje pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, teritoriją.

90 Vis dėlto, kadangi, pirma, atsakinga valstybė narė pagal Reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies b–d punktus privalo atsiimti atitinkamą asmenį šio reglamento 23–25 ir 29 straipsniuose numatytomis sąlygomis ir, antra, nė vienoje iš šių straipsnių nenumatyta tokio asmens perdavimo nesant aiškaus ar numanomo prašomos valstybės narės sutikimo šiuo klausimu, minėto reglamento 24 straipsnio 3 dalis negali būti suprantama kaip suteikianti valstybei narei teisę vykdyti minėto asmens perdavimą kitai valstybei narei, nepateikus prašymo atsiimti.

91 Taigi į penktojo klausimo d punktą reikia atsakyti, kad Reglamento „Dublinas III“ 24 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad tuo atveju, jei prašymo atsiimti nepateikiama per šio reglamento 24 straipsnio 2 dalyje numatytus terminus ir atitinkamas asmuo nepasinaudojo galimybe, kurią turi turėti, pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą:

- valstybė narė, kurios teritorijoje šis asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, dar gali pateikti prašymą atsiimti ir
- pagal šią nuostatą neleidžiama atlikti minėto asmens perdavimo kitai valstybei narei, nepateikus tokio prašymo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

⁹² Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, 27 straipsnio 1 dalis, siejama su šio reglamento 19 konstatuojamąja dalimi ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama nacionalinės teisės norma, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje numatyta, kad sprendimo dėl perdavimo teisminė kontrolė turi būti vykdoma remiantis faktine situacija, esančia teismo, į kurią kreiptasi, paskutinio posėdžio metu, o jeigu posėdžio nerengiama – tuo metu, kai šis teismas priima sprendimą dėl skundo.
2. Reglamento Nr. 604/2013 24 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai trečiosios šalies pilietis po to, kai pateikė tarptautinės apsaugos prašymą pirmojoje valstybėje narėje, buvo perduotas šiai valstybei narei atmetus naują prašymą, pateiktą antrojoje valstybėje narėje, ir vėliau be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento grįžo į šios antrosios valstybės narės teritoriją, šiam piliečiui gali būti taikoma atsiėmimo procedūra ir negalima atlikti naujo šio asmens perdavimo pirmajai iš šių valstybių narių, neatliekant tokios procedūros.
3. Reglamento Nr. 604/2013 24 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai trečiosios šalies pilietis be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento grįžo į valstybės narės, praeityje perdavusios jį kitai valstybei narei, teritoriją, prašymas atsiimti turi būti siunčiamas šioje nuostatoje nustatytais terminais ir jie negali pradėti eiti prieš tai, kai prašančioji valstybė narė sužino apie atitinkamo asmens grįžimą į jos teritoriją.
4. Reglamento Nr. 604/2013 24 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad tuo atveju, jei prašymo atsiimti nepateikiama per šio reglamento 24 straipsnio 2 dalyje numatytus terminus, valstybė narė, kurios teritorijoje yra atitinkamas asmuo be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, yra atsakinga už naujo tarptautinės apsaugos prašymo, kurį šiam asmeniui turi būti leista pateikti, nagrinėjimą.
5. Reglamento Nr. 604/2013 24 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, jog aplinkybė, kad tebevyksta skundo nagrinėjimo procedūra, pradėta dėl sprendimo, kuriuo buvo atmestas pirmasis valstybėje narėje pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, turi būti laikoma lygiaverte naujo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimui šioje valstybėje narėje, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.
6. Reglamento Nr. 604/2013 24 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad tuo atveju, jei prašymo atsiimti nepateikiama per šio reglamento 24 straipsnio 2 dalyje numatytus terminus ir atitinkamas asmuo nepasinaudojo galimybe, kurią turi turėti, pateikti naują tarptautinės apsaugos prašymą:
 - valstybė narė, kurios teritorijoje šis asmuo yra be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento, dar gali pateikti prašymą atsiimti ir

- pagal šią nuostatą neleidžiama atlikti minėto asmens perdavimo kitai valstybei narei, nepateikus tokio prašymo.

Parašai.